

Ἡ κίνησις γιὰ τὸ κοινὸ Πάσχα*

Σύντομος ἱστορικὴ ἀναφορὰ σὲ πρόσφατες πτυχὲς τοῦ ζητήματος

Η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 150/πρωτ. 420/26.5.1995 τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ἀναφερομένη «εἰς τὸν καθορισμὸν κοινῆς ἡμερομηνίας ἑορτασμοῦ ὑφ' ἀπάντων τῶν Χριστιανῶν τῆς μεγάλης ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Πάσχα», ἔθεσε ἐπὶ τάπητος μίαν σειρὰ προβλημάτων ἱστορικοῦ, κανονικοῦ καὶ δογματικοῦ χαρακτῆρος.

Ἐπίσης, ἡ ἀνακίνησις τοῦ ὅλου ζητήματος ἔδωσε τὴν εὐκαιρία νὰ κατανοηθῆ πλήρως, ὅτι ὁ ἀπὸ κοινοῦ παγχριστιανικὸς ἑορτασμὸς τοῦ Ἁγίου Πάσχα δὲν ἀπετέλεσε ποτὲ ἐσωτερικὸ ποιμαντικὸ πρόβλημα τῆς Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ προέκυψε σαφῶς ἀπὸ τὴν Οἰκουμενικὴ Κίνησι ἐντεῦθεν τοῦ 1920· αὐτὴ βλέπει, ὅτι - μέσῳ σταθερῶν πρακτικῶν βημάτων - ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐξωτερικὴ (ὁμοσπονδιακὴ) ἐνότης τῶν διίσταμένων Χριστιανῶν καὶ τοιοιτοτρόπως προκαλεῖται στὸν κόσμον ἡ ψευδαίσθησις μιᾶς κοινῆς χριστιανικῆς μαρτυρίας, παρὰ τὴς ὑφιστάμενες ἀκόμη ἀγεφύρωτες δογματικὲς διαφορὰς.

Δύο ἔτι μετὰ τὴν ἀνωτέρω Ἐγκύκλιον, ἓνα Δελτίον Τύπου τοῦ «Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν» («Π.Σ.Ε.») (24.3.1997), μὲ τίτλον «Ἡ ἡμερομηνία τοῦ Πάσχα: ἡ ἐπιστήμη προσφέρει λύσι σὲ ἓνα ἀρχαῖον θρησκευτικὸ πρόβλημα», ὑπογραμμίζει τὴν ἡγετικὴ συμβολὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ αὐτοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Γενεύης, ἀλλὰ καὶ εὐρύτερα τῶν Οἰκουμενιστικῶν Ὄργανισμῶν, στὴν προώθησι τοῦ ζητήματος.

• **Ἡ ὀργάνωσι** μιᾶς παγχριστιανικῆς συσκέψεως, ὅπως ἀναφέρει τὸ Δελτίον Τύπου, στὸ Χαλέπιον τῆς Συρίας (5-10.3.1997) ἀπὸ τὸ «Π.Σ.Ε.» καὶ τὸ «Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς» («Σ.Ε.Μ.Α.») μὲ ἀντικείμενον τὸν κοινὸ ἑορτασμὸ τοῦ Πάσχα ἀπὸ τοῦ 2001 καὶ ἔξῃ, μᾶς δίδει τὴν εὐκαιρία νὰ προβοῦμε σὲ μίαν σύντομον ἱστορικὴ ἀναφορὰ σὲ μερικὰς πρόσφατες πτυχὲς τοῦ ζητήματος.

1. Εἶναι γνωστό, ὅτι μετὰ τὸν πλέον ἐπίσημον τρόπον τὸ θέμα τοῦ κοινοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα ἀπὸ ὅλους τοὺς Χριστιανούς ἐτέθη μὲ πρωτοβουλία τοῦ «Π.Σ.Ε.» καὶ τῆς Γραμματείας ἐπὶ τῆς Ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν τοῦ Βατικανοῦ, **κατὰ τὸ ἔτος 1975** στὴν Ε' Γενικὴ Συνέλευσι τοῦ «Π.Σ.Ε.» στὴν **Ναϊρόμπι τῆς Κένυας (23.11-10.12.1975).**

(βλ. **Βασιλείου Θ. Σταυρίδου,** *Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ἔκδοσις β',* σελ. 213-14, 223-24, 365-66, *Θεσσαλονικὴ 1984*).

2. Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1994, ἐκπρόσωποι τῆς «Συνελεύσεως Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν» («Σ.Ε.Ε.»/«Κ.Ε.Κ.») (συμμετέχουν ὀρθόδοξοι καὶ προτεστάνται τῆς Εὐρώπης) καὶ τοῦ «Συμβουλίου Καθολικῶν Ἐπισκοπικῶν Συνόδων Εὐρώπης» («Σ.Κ.Ε.Σ.Ε.»/«C.C.E.E.») συνήλθαν στὸ Λεανυφάλου τῆς Οὐγγαρίας, γιὰ τὴν προετοιμασίαν καὶ ὀργάνωσιν τῆς «Β' Οἰκουμενικῆς Συναντήσεως Ἐκκλησιῶν Εὐρώπης» στὸ Γκράτς τῆς Αὐστρίας τὸν Ἰούνιον τοῦ 1997.

Ἡ προπαρασκευαστικὴ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ ἀσχολήθηκε ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ μὲ

τὸ ζήτημα τοῦ κοινοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα μετὰ τὸ ἔτος 2001 καὶ ἔθεσε τοῦτο ὡς θέμα συζητήσεως στὴν «Οἰκουμενικὴ Συνάντησι» τοῦ Γκράτς.

(βλ. ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2744/21.6.1994, σελ. 1).

3. Μετὰ ἀπὸ πέντε μῆνες (1-4.9.1994), πραγματοποιήθηκε στὸ Φανάρι ἡ «Β' Σύναξις τῆς ἐν ἐνεργείᾳ Ἱεραρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου».

ἽΟ ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας κ. Στυλιανὸς κατέκλεισε τὴν Εἰσήγησί του «Λειτουργικὰ προβλήματα ἐν τῇ Διασπορᾷ», μὲ τὴν ἐξῆς χαρακτηριστικὴ ἀποστροφή:

«Κατακλείοντες, θὰ ἔπρεπε ἴσως ἐκ τοῦ ὅλου κύκλου τῶν ἐν τῇ Διασπορᾷ λειτουργικῶν προβλημάτων, νὰ ὑπενθυμίσωμεν ἐνταῦθα ἰδιαίτερος τὸ συνεχῶς μετὰ νύξημένον ἐνδιαφέροντος ἐπανατιθέμενον αἴτημα τῶν ἀποδήμων διὰ κοινὸν ἑορτασμὸν τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν λοιπῶν Χριστιανῶν, ὅπερ διὰ τοῦτο καὶ ἀποβαίνει ἰδιαίτερας ποιμαντικῆς ἀνάγκης ζήτημα.

Τὸ κατ' ἀρχὴν δικαιοῦτατον καὶ ἱερὸν τοῦτο αἴτημα, ἀπασχολεῖ ζωηρῶς τὸ πλῆθος καὶ τῶν Ὁρθοδόξων ἐν τῇ Διασπορᾷ πιστῶν, ὡς ἐκ τοῦ λόγου ὅτι, ζῶντες οὗτοι ὡς μειονότης ἐν μέσῳ πολυανθρώπων καὶ συμπαγῶν κοινωνιῶν ἑτεροδόξων χριστιανῶν, ἀπὸ κοινοῦ ἑορταζόντων τὸ Πάσχα, ὅχι μόνον αἰσθάνονται περιθωριοποιούμενοι ἢ καὶ πλήρως ἀποκεκομμένοι, ἀλλὰ καὶ ὑφίστανται ὀδυνηρὰς πολλάκις πρακτικὰς συνεπειὰς εἰς τὰς ἐπαγγελματικὰς, κοινωνικὰς καὶ ἄλλας σχέσεις τῶν ἐν γένει. Καὶ πρέπει νὰ λεχθῆ ἐνταῦθα ἀπεριφράστως ὅτι εἶναι αὐτόχρημα τραγελαφικὸν τὸ γεγονός ὅτι, τὴν μὲν Κυριακὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος - ἥτις εἶναι τὸ ἐπαναλαμβανόμενον ἀντίγραφον τῆς μοναδικῆς ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως - δεχόμεθα νὰ ἑορτάζωμεν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ πάντων τῶν ἑτεροδόξων, τῶν ἀλλοθρήσκων, ἀκόμη δὲ καὶ τῶν ἀθέων, αὐτὴν δὲ ταύτην τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως, ἥτις ἀποτελεῖ καὶ τὸ “πρωτότυπον”, οὕτως εἶπεῖν, νὰ ἀρνούμεθα νὰ ἑορτάζωμεν ἀπὸ κοινοῦ».

(περιοδ. «Ἐκκλησία», ἀριθ. 2/1.2.1995, σελ. 76· βλ. καὶ περιοδ. «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 509/30.9.1994, σελ. 3-12).

4. Τὸν ἴδιο μῆνα (14-19.9.1994), συνῆλθε στὸ Βουκουρέστι τῆς Ρουμανίας ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ «Π.Σ.Ε.», ἡ ὁποία ἀπεφάσισε, μετὰξυ ἄλλων, ὅπως τὸ Τμήμα «Πίστις καὶ Τάξις» καὶ ἡ Γραμματεία ἐπὶ τῆς Λατρείας καὶ τῆς Πνευματικότητος «μελετήσουν ἐκ νέου τὸ θέμα τοῦ κοινοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα», μάλιστα δὲ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ «Π.Σ.Ε.» Δρ Κ. Ρέιζερ πρότεινε, ὅτι πρέπει νὰ σχεδιασθῆ μία σειρά «εὐκαιριῶν γιὰ κοινὴ μαρτυρία καὶ ἑορτασμὸ, ἐκκινώντας ἀπὸ τὴν ἑβδομάδα Προσευχῆς τὸν Ἰανουάριον τοῦ 2000 καὶ διὰ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τῶν Χριστουγέννων νὰ φθάσωμε στὸν κοινὸ ἑορτασμὸ τοῦ Πάσχα τὸ ἔτος 2001».

(περιοδ. «Ἐνημέρωσις», 1-1994/9, σελ. 6 καὶ περιοδ. «MECC News - Report», No 11-12/ November-December 1994, p. 4).

5. Μετὰ ἀπὸ δύο μῆνες (15-20.11.1994) συνῆλθε στὴν Λεμεσό τῆς Κύπρου ἡ ΣΤ' Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ «Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς» («Σ.Ε.Μ.Α.») καὶ στὰ πλαίσια τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Τμήματος «Πίστις καὶ Ἑνότης» συζητήθηκε τὸ θέμα τοῦ κοινοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα, τελικῶς δὲ ἐγκρίθηκε σχετικὸ μῆνυμα τοῦ Πάπα Ἰωάννου Παύλου Β'.

Ἐκ μέρους τοῦ Βατικανοῦ, ὁ Καρδινάλιος Ἐδουάρδος Κάσσιβιτ, Πρόεδρος τοῦ Ποντιφικίου Συμβουλίου γιὰ τὴν προώθησι τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος, «πρότεινε συ-

νάντηση τῶν Προκαθημένων τῶν Ἐκκλησιῶν κατὰ τὸ ἔτος 2000 μὲ σκοπὸ τὴ λήψη ἀποφάσεως γιὰ κοινὴ ἡμερομηνία ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα καὶ γιὰ ἐργασία γιὰ τὴ χριστιανικὴ ἐνότητα».

Ἐπίσης ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ «Π.Σ.Ε.» Δρ Κ. Ρέιζερ ὠμίλησε σχετικῶς καὶ «ἐξέφρασε τὴν εὐχὴ τὸ ἔτος 2001» «νὰ γίνῃ αἰτία ἐξευρέσεως κοινῆς ἡμερομηνίας ἑορτασμοῦ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου».

(βλ. περιοδ. «Ἀπόστολος Βαρνάβας» Κύπρου, Μάρτιος 1995, σσ. 120-130· περιοδ. «Ἐνημέρωσις», 1-1994/11-12, σσ. 3-4· ἔφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2765/17.1.1995, σελ. 1· περιοδ. «Πάνταινος» Ἀλεξανδρείας, Ὀκτώμβριος-Δεκέμβριος 1994, σελ. 29· περιοδ. «MECC News - Report», Νο 11-12/November-December 1994, p. 9· περιοδ. «Ecumenical News International»-Bulletin, Νο 6/21.11.1994, p. 15-17).

6. Εἶναι προφανές, ὅτι ἡ σχετικὴ Ἐγκύκλιος τῶν Οἰκουμενιστῶν τοῦ Φαναρίου (150/420/26.5.1995) μετὰ παρέλευσις ἕξι μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω διεργασίας δὲν ἔπεσε ὡς κεραυνὸς ἐν αἰθρίᾳ, οὔτε ἔφερε στὸ φῶς ἓνα ἐνδο-ορθόδοξο ζήτημα, ἀλλὰ ἀποτελεῖ «ὀδὴν» τῶν διπλωματῶν Οἰκουμενιστῶν τῆς Γενεύης, τοῦ Βατικανοῦ καὶ τοῦ Φαναρίου, οἱ ὁποῖοι σύρουν τὴν Ὁρθοδοξία σὲ νέα σχίσματα καὶ τραγωδίες.

• **Ἐπομένως**, καὶ ἐν κατακλείδι, προκαλεῖ τοῦλάχιστον ἔκπληξι, ἡ ἐξῆς δῆλωσις μαχητικοῦ ἀρθρογράφου, ἡ ὁποία ἀφορᾷ τοὺς ἐξ ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστάς, τοὺς σπεύδοντας στὴν ἐφαρμογὴ τοῦ κοινοῦ Πάσχα:

«Ὡστόσο καὶ συγκρατούμεθα νὰ χρησιμοποιήσουμε, τὸ γε νῦν ἔχον, τοὺς ἀρμόζοντας ἀγιογραφικούς, ἱεροκανονικούς καὶ ἀγιοπατερικούς χαρακτηρισμοὺς περὶ τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν “κοινωνούντων ἐκείνοις” Οἰκουμενιστῶν... Ὅταν χρειασθῆ, θὰ τὸ κάνουμε καὶ αὐτό, πιστεύοντας ὅτι θὰ βοηθήσουμε καὶ προλάβουμε κάποιους ἀνυπόπτους Ὁρθόδοξους νὰ εὐρεθοῦν ἀπαγόμενοι ἀπὸ τοὺς θεωρουμένους ποιμένες τοὺς στὴν ἑτεροδοξία καὶ αἵρεση... ἀνίδεοι».

(Ἀγιορείτου Μοναχοῦ Νικοδήμου [Μπιλάλη], «Καὶ ἀλλαγὴ Πασχαλίου», ἔφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 1163/1.3.1996, σελ. 4).

Ἐὰρ γε ἔχει ἐπίγνωσι ὁ συμπαθὴς ἀρθρογράφος τοῦ τί λέγει;

• **Πότε** «θὰ χρειασθῆ» τελικῶς ἡ βοήθειά του, γιὰ τὴν ἀποτροπὴ τῆς ἀπαγωγῆς τῶν «ἀνίδεων» «στὴν ἑτεροδοξία καὶ αἵρεση», ὅταν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν - καὶ τὸ γνωρίζει λίαν καλῶς - ὅτι οἱ «θεωρούμενοι ποιμένες» τῶν «ἀνυπόπτων Ὁρθοδόξων» ἔχουν πρὸ πολλοῦ παύσει νὰ εἶναι Ὁρθόδοξοι μὲ τὴν ἀποδοχὴ ἐκ μέρους των καὶ τὴν συνεχῆ διακήρυξι πληθοῦς αἰρετικῶν δοξασιῶν, ἔναντι τῶν ὁποίων τὸ ζήτημα τοῦ κοινοῦ Πάσχα κυριολεκτικῶς ὤχρηᾷ;

(*) Περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις», ἀριθ. 23/Ἰανουάριος-Μάρτιος 1997, σελ. 83-84.